

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улуунун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭБЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

«Ростелеком» Намнаабы салаатын начальнига В.В. Григорьев сыл түмүгүнэн 5240 стационарнай абонентскай точка баарыттан 3640 туһанылларын эттэ, сыл устага 300 точка көүрээбит. Бу сотовай сибээс улууска бигэтик олохтоммуттун төрүөттээх. Тэрлэтэ 39 үлэһит баарыттан муус устар 1 күнүгэр 3 штат сарбыллар, онон смената суох үлэ барыа.

Сүрүн сорукарарынан интернеккэ киэн хабыны хааччыы буолар, билигин АДСЛ-га 1224 абонент баарыттан 202-тэ 100 каналлаах телевизионнай биэриилэргэ холбонмуттар. Ылырын ахсынны 12 күнүгэр оптоволоконнай канал үлэҕэ кирбитэ. Билигин инвестиционнай былааннара бигэргэтиллэ илик, былаан быһыытынан ис дыала отдела оптоволоконнай каналга холбонуктаах, маны таһынан ЕГЭ-ни ытарга эмиз итинник өгө оһоһуллохтоох.

«Телефоннай справочник санардыллан бэчээттэни дуо?» диэн Владимир Васильевич бүтүк справочник 2005 сылга бэчээттэммитин санатан туран билигин персональнай даннайдар туһунан сокуон хааччатырынан манньк справочник «Ростелеком» өттүттэн бэчээттэнэрэ былаанна суох диэн хоруйдаата.

Дьарыктаах буолуу киинин директора И.И. Сивцева тэрлэтэ икки хайысханан үлэлирин билиһиннэрдэ, бастагынан пособиелары анааһын, иккиһинэн нэһилиэнньэ дьарыктаах буолуугун тэрийии. Олунньу 20 күнүгэр тычкака вакансиялар дьарбанкалара ытыллыа, маны таһынан араас семинардары тэрийии былааннаар. Ооннууларынан сибээстэн ордук общественнай үлэлэргэ дьону хабыга тэрлэтэлэр ойдоһостон үбүлээһин бэрээдэгинэн кытыһахтаахтар. Аны нэһилиэнньэ киэргин иһитинэригэ хаһыакка уонна телевидениеҕэ тахсарга үбүлээһин көрүлүбүт эбит. Үлэтэ суохтар ахсааннара Үөдэй нэһилиэгэр элбээ бэлиэтэнэр. Оттон учуокка турар дьон ахсаана икки төгүл аһыйаан 400 киһиэхэ тэннэстэ.

Пенсионнай сулууспа управлениетын начальнига Е.М. Бурцев тэрлэтэтигэр 26 үлэһиттэн 20 специалист уонна 6 техүлэһит баарын иһитиннэрдэ. Тохсунньу 1 күнүгэр улуус үрдүнэн 5841 пенсионер баар, сыл устага 101 пенсионер эбиллэнэ. Ааспыт сылга пенсия икки төгүл индексацияланан эбиллэнэ. Материнскай капиталы ааспыт сылга 185 ийэ ылла.

Билигин даһаны пенсия страхованиетыгар эстээх тэрлэтэлэр элбэхтэр, олору кытта үлэ ытыллар да көдүүһө намыһах. Пенсионнай реформа сүрүн хайысхатынан 1967 с. кэннэ төрөөбүт дьон, кинилэргэ тиксэр 6%-ны ханна ытылларын быһаарыналлара буолар — накопительнай, биитэр страховой чааһыгар.

Улуус киинигэр фекальнай убаһас уонна кытаанах тобохтор мистэлэрэ өссө ситэ быһаарылла илик, маны олунньу 15 күнүгэр диэри чуолкайдан ханнык управляющей хампааннаа

Бэлиэ түгэн

Үүммүт 2014 сыл РФ Президентэ В.В. Путин Ыйаабынан Бүтүн Россия үрдүнэн «Культура сылын» биллэрилиннэ. Ону сэргэ бу сыл Саха республикатыгар Арктика сайдыытын сылын буолуоҕа. Онтон Наммыт улуунугар биһиги быйыл биер дойдулаахпыт Илья Дорфеевич Винокуров-Чабылдан 100 сыллаах үбүлүүн бэлиэтиэхпит уонна Саха сиригэр норуоттарын VI-с спортивнай ооннууларынын ытыахпыт. Онон улахан сорукардаах, бэлиэ дааталардаах 2014 сыл маннайгы ыйыгар, тохсунньу 24 күнүгэр, ааспыт 2013 сыл түмүктэрин таһаарар үөрүүлээх тэрээһин Бөтүг нэһилиэгин культураны киинин дьэтигэр элбэх кыттааччылаах, бэртээхэй тэрээһиннээх буолан ааста.

Бу тэрээһингэ СР Государственной Мунһабын (Ил Түмэн) депутаттара А.И. Еремеев, А.Р.

сыһыарары быһаарарга соруудахтанта. Кулун тутар ортоугар Нам улуунугар республика спорка министерствотун Күннэрэ ытыллыахтаах.

***

Улуус баһылыгын солбуһааччы В.Н. Дьяконова тохсунньу 30-31 күннэригэр улууска республика маассабы информатсия көрүнгэрин Күннэрэ ытыллыахтаахтар, онуоха анал дыһал тахсан, республика журналыстарга 5 бөлөһүнэн улуус бары нэһиликтэригэр сылдан ооннууларга диэри хаһыаттарга, телевидениеҕэ иһитиннэриллэри оһоруохтаахтар.

Бэлиэтэниэ В. КАСЬЯНОВ

Бэлиэ түгэн

БАҢЫЛЫК ДЬУОЛКАТА

Тохуттар тымныыны ахсыбакка, быйылгы улуус баһылыгын дьуолката, тохсунньу 15 күнүгэр А.Ф. Шестаков аат. сынналаг киинигэр ытыллына. Үгэскэ кубулуйбут үтүө тэрээһингэ улуус бастыг үөрэнээчилэрэ, общественниктар, спортсменнар муһуннулар. Саҥа дыһаллаабы театраллизованнай көстүүнү Нам 2№-дээх орто оскуола кыһын Олимпиада тематыгар анаан, дириг ис хоһоонноохтук уонна айымнылаахтык, сэргэхтик тэрийин ытытылар. Учууталлар уонна үөрэнээчилэр биер киһи курдук өрө көтөүллүү элэхтик, түмсүүлэхтик кытыгыттарга хайһаллаах суол.

Дьуолканы улуус баһылыга А.П. Атласов эһэрдэ тылын арыйда. Салгыы үөрэх управлениетын начальнига О.Н. Протопопов үөрэнээчилэргэ туһаайан эһэрдэтин, баһа санаатын тириэртэ. Ааспыт 2013 с. түмүгүнэн улуус баһылыгын анал номинацияларынан «Лидер года» — Винокуров Айыллаан, Нам 2№-дээх орто оскуолатын 11 кылааһын үөрэнээччигэ, «Интеллект года» — Ильин Александр, Нам улуустаагы гимназиятын 10 кылааһын үөрэнээччигэ, «Лучший корреспондент» — Гуляева Нургуяана, Модут орто оскуолатын 11 кылааһын үөрэнээччигэ, «Лучший исследователь» — Гаврильева Уйгулаана, Хамафаттаабы саха-французскай лицей 9 кылааһын үөрэнээччигэ, «Талант года» — Семенова Наташа, Нам 1№-дээх орто оскуолатын 11 кылааһын үөрэнээччигэ, «Лучший творческий коллектив» — Хатын-Арыы орто оскуолатын «Кэрэ Куо» муода театра буолдулар.

Маны таһынан, улуус 10 бастыг спортсмен үөрэнээчилэрин чиэстэтиллэр: Флегонтов Санда, Винокурова Яна, Беляева Мария (Нам 1№-дээх ОО), Никоннов Айсен, Пестряков Дьулустан (Нам 2№-дээх ОО), Местников Айхаллаан (Хамафатта ОО), Лугинов Петр (Салбаг), Потапов Ренат (Арбын), Колотова Зоя, Парникова Анжелика (ДЮСШ). Сыл бастыг физкультура учууталынан Колосов А.Е. (Нам 2№-дээх ОО), Сыл бастыг учуутал-тренеринэн Тарабукина Е.И. (Нам 2№-дээх ОО), Сыл бастыг ОБЖ учууталынан Сокольников В.Д. (НУТ), Сыл бастыг тренеринэн Касьянов А.А. (ДЮСШ) ааттанналар.

Дьуолканы улуус оскуола-ларын бастыг үнкүү, ырыа коллективтара киэргэттилэр, аттракционнар, ооннуу көр-нар, үнкүү ытытылына, хас биердии үөрэнээччи бэлэх тутан, үөрэнкөтөн тарҕастылар.

М. ИГНАТЬЕВА,
үөрэх управлениета

БАСТЫГНАРТАН УОН БАСТЫГЫ...

Винокурова уонна СР юстициятын государственнай комитетын салайааччыта, «Ленскэй нэһилиэк» МТ кураатора С.М. Гурьева ыгырыллан сырытылар. Мааны ыалдыттарбыт мустубут дьон нөҕүө улуус бар дьонун үүммүт сылын эһэрдэлээн турар ситиһилээх үлэни, дьолу-соругу баһардылар.

Ааспыт сылга улуус норуотун хаһаайыстыбатын бары салааларыгар барбыт үлэлэр тустарынан иһитиннэриини «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов оһордо. Кини үүммүт сыл сорукарарын тоһоболоон бэлиэтээтэ уонна 2013 сыл түмүгүнэн уон номинацияга бастыгнарарынан ааттаммыт чулуу дьоннорбутугар бастыг буолууну туһулуур дипломнары, бэлэхтэри туттарта.

Онон 2013 сыл түмүгүнэн чулууларбытыттан чулууларынан ааттаммыттары билсиэһин:

1. «Бастыг муниципальнай тэрээһин» — «Хатын-Арыы нэһилиэгэ» МТ, баһылык Слепцов Ю.И.
2. «Тыа хаһаайыстыбатын тэрлэтэтин бастыг салайааччыта» — Лукин Радик Гурьевич, «Кулаада» крестьянскай-фермерскэй хаһаайыстыба баһылыга, «Түбэ нэһилиэгэ» МТ.
3. «Производственной тэрлэтэ бастыг салайааччыта» — Окоорок Руслан Егорович, «Быйаг» ХЭТ ген. директора.
4. «Үөрэхтээһин тэрлэтэтин бастыг салайааччыта» — Харитоновна Елена Константиновна, «Нам улууһа» МТ 5 №-дээх «Кэскил» МБДОУ сэбиэдиссэйэ.
5. «Эмп тэрлэтэтин бастыг салайааччыта» — Зырянова Любовь Валентиновна, «Намнаабы киин балыһа» ГБУ орто отделение сэбиэдиссэйэ.
6. «Культура тэрлэтэтин бастыг салайааччыта» — Новгорова Александра Николаевна,

«Хомустаах 1 нэһилиэгэ» МТ «Алгыс» сынналаг киинэ МБУ директора.

7. «Спорка бастыг тэрийээччи» — Яковлев Иван Васильевич, «Лидер» спорт киинэ МАУ директора.

8. «Управление бастыг салайааччыта» — Мордосов Максим Васильевич, СР ойуур хаһаайыстыбатын агентствотун «Намнаабы лесхоз» ФГУ салайааччыта.

9. «Ычат бастыг лидерэ» — Евстафьева Екатерина Сергеевна, «Хатын-Арыы нэһилиэгэ» МТ ычат лидерэ.

10. «Общественной тэрлэтэ бастыг салайааччыта» — Маркова Любовь Михайловна, «Нам оройуона — чөл олох иһин» коммерскай суох общественнай түмсүү салайааччыта.

Таһаарылаах үлэлэрэ сыаналанан бастыгнарарынан ааттаммыттары истиннигэр эһэрдэлибит.

И. ИВАНОВ

Улуус дыһалтата отчуоттуур

Бэнидиэнниккэ Фрунзе нэһилиэгэр улуус баһылыгын отчуотугар олохтоохтор туруорсуулара бастаан фельдшер олохсуйан үлэлээбэтигэр, ырыһахтар оһоттон-урууттан ингэн балыһаа кириэн сыппакка таһыттан эмтэнэр усулуобуйалара суоһар, онтон салгыы оскуолаларыгар баара эрэ 2 ово үөрэнэригэр, ол төрүөтүнэн учууталлар суохтарынан сорох дьон оһолорун Көбөкөнгө үөрэтэллэригэр о.д.а. биер-биер

дьеһэ оһорбоппун диэн уунан сылдан үлэлиир эбит. «Тоһо бэйэбит кадр үүнэрбэккит, ычаттаргытын үлэлэппэккит?» — диэннэ Матрена Афанасьевна Ядрихинская уолун медик үөрэһэр ыгытарыгар киин балыһа кылаабынай бырааһыттан целевой направление көрдөөбүтүн тоһо эрэ биэрбэтэх, ол түмүгэр куораттан целевой булан ол эдэр киһи үөрэһин бүтэрэн билигин Дьокуускайга «Суһал көмөһө» фельдшердиир эбит. Ити кур-

ан балаһыанньаттан тахсыахтары сөп курдук.

Фрунзега маһаһын суох, бэкээринэ эмиз суох, водовозтара эмиз мэлигир — иннэ тынан дьоннор Көбөкөнтөн, Намтан бордуукта атылаһалларыгар күннэрэ-дьыллара баранар. Маныаха нэһилиэк баһылыга, бэйэлэрин уоллара И.Г. Ядрихинская суһал соһустук дыһал ылаара эрэйиллэр.

Кытыы сытар дьобус нэһилиэк дьоно «онно-манна тутуу бөһө барар, киһи ымсыыра истэр, оттон биһиги төрүт да умнулла

ХОЧУОЛУНАЙ — НЭҢИЛИЭККЭ ТЫЫН СУОЛТАЛААХ

кыһалдалары таарыан тинэх уһугар хайаатар да кварталнай котельнай туһулуһаһына эрэ бу барыта быһаарыллан курдук биер өйдөбүлгэ кэллибит.

Отчуокка 20-чэ олохтоохтор, 10-тан таһса отчуоттуур бөлөх дьоно — мунһан-тараан 30-тан таһса буолан уруккута баанньык дьэиэ билигин кулууптара буолан турар сиригэр мунһахтаабыт. Фельдшер баарын баар эрэри Көбөкөнтөн дэг-дуг оһуллан аһар эбит, бөһүөлөккэ ФАП дьэиэ баар, оборудованиета да эмиз баар эбит. Ону оһоһунан оттуллар

дук быстах иннигэнтэн олус наадалаах кадр суох хааллахпыт.

Олохтоохтор бука бары Арбынҥа, Көбөкөнгө курдук кварталнай котельнай реконструкцияланан ыалларга холбоннуһуна специалистары олохсунан эмчит даһаны, учуутал даһаны баар буоллаһтарына сүрүн кыһалдалара төрдүттэн быһаарыллар кыах баарын бэлиэтээтилер. Отчуотугар оскуола-саад капиталнай өрөмүөннэригэр, специалистары оһордор дьэилэри сөргүтэллэригэр олохтоох дыһалта онтон-мантан үбү кырий-

быһытыдыбыт, аанһа ахтыы суох дуу?» диэн кыра-улахан кыһалдаларын улуус баһылыгын иннигэр ыраас мууска ууран биердилэр. Онон хайа сатанарынан Фрунзега уһаппакка-кэһпэһкэ кварталнай котельнай уларыта оһорон ыаллары ититэр ситимгэ холбоотоххо олоххо, үлэһэ-хамнаска интэриэстэрэ биер очонон күүһүрүөһэ, улаатыа да дьон эрэннэһи баһарыллар. Оттон улуус дыһалтатын ааспыт сыллаах үлэтин «биһириргэ» диэн биер санаан куоластаатылар.

В. КАСЬЯНОВ

**Улуус дьаһалтата
отчуоттуур**

АРБЫН. Тохсунньу 23 күнүгэр «Нам улууһа» МТ баһылыгынын 1 солбуйааччы А.Я. Яковлев улуус тэрилтэлэрин салайааччыларын, бэрэстэбииттэлэрин кытта улууска барбыт үлэ-хамнас туһунан Арбын нэһилиэгин олохтоохторугар отчуоттаатылар.

Олохтоохтортон отчуоттуур муньахха 42 киһи сырытта. Дахылаат кэнниттэн муньахтааччылар үлэ бары салаатыгар сыһыаннаах элбэх ыйытыылары биэрэн сөптөөх хоруйдары иһиттилэр.

Отчуоту дьүүллэхэр кэпсэтигэр олохтоохтор: М.Е. Колесова, И.П. Бугаева («Тэкиидэ» б/х), Р.И. Потапова («Кириэстээх» б/х), В.С. Колесова (учуутал), Е.В. Бугаева, Л.Е. Бугаева (д/с сэбиэдиссэйэ), Н.В. Жирков («Элгээн» б/х), Л.И. Гоголев (ОДЬКХ учаастагынын маастара), И.Г. Семенов, А.В. Жирков (оскуола директора), В.В. Жирков (ОДЬКХ үлэһитэ) көхтөөхтүк кытыннылар. Кэпсэтигэ тыл эппиттэр сүннүүнэн маньык боппуруостары туруорустулар: өрүс биэрэгэр сүөкэнэн сытар гравийы (ууга ыппакка) Арбын-Көбөкөн суолугар куттарыны, бу суолу отчуотурууну; оскуола спортивнай сааланы туттарыны; киин иттигэр ситимгэ ыаллар дьызыларын салгыны холбооһуну; ОДЬКХ үлэһиттэрин уонна оскуола тутуутугар үлэлээбит үлэһиттэр хамнастарын кэмигэр, толору төлөөһүнү; М.К. Аммосов аатынан болуоссаты тупсарыны, көрүүнү-харайыны болдом-

НЭҺИЛИЭННЬЭНИ ТУОХ ДОЛГУТАРЫЙ?

то киинигэр тутууну; олохтоох культура киинигэр анал үөрэхтээх хореографынан уонна да атын специалистарынан хааччыйыны, оҕо саада аварийнай туруктаабынан саҕа дьэини туттары; ходоһалары тупсаран оҕоруу үлэлэрин ытыгыны; үүт собуотун уһундук (хойукка диэри) үлэлэтин; «Тэкиидэ» уонна «Кэриэстээх» б/х-гар сылгы базатын туттууларыгар көмө оҕорууну; тутулубут үүт харчытын «Эрэл» ТХПК толору төлөөһүнүн ирдири; кулууп иттигэр ситими-

сангардыны; оскуолаҕа маастарыскай дьэитин туттарыны, айылҕа гааһын баллонунан хааччыйыны боппуруоһун быһаарыыга уонна ТХПК саҕа сайыллар оборудованиенан хааччыйыыга көмөлөһүүнү. Көрөр курдук, кэнники кэмгэ төһө да элбэх, дьон-сэргэ сэргэхсийэр, эрэллэрин чингэтэр үлэ-хамнас ытыгылыбытын үрдүнэн, арбыннарда билигин да быһаарыллыбатах, быһаарыллыахтаах боппуруостар өссө да элбэхтэр эбит.

И. ИВАНОВ

ТААСТААХ. Тохсунньу 23 күнүгэр Н.Н. Степанов салайааччылаах бөлөх Федотов Е.С. диэн саамай эдэр баһылыктаах Таастаах нэһилиэгэр улуус дьаһалтатын 2013 с. үлэтин отчуоттаата. Манна 30-ча киһи үлэни-хамнаһы биллэрэ, араас боппуруоһу ыйыта кэлбиттэр. Дахылаат кэнниттэн олохтоохтор ордук тыа хаһаайыстыбатын, пенсия, дорубуйа харыстабылын салааларыгар үгүс боппуруоһу биэрдилэр. Кирибит боппуруостар сүрүннээн атын нэһилиэгэр боппуруостарыгар маарынныыллар.

80-тан тахса сүөһүнү иитэр «Сис» б/х. А.И. Аргунова ыйытыларыгар тохтуур тоҕоостоох. Киһи хотон тутуутугар көмө көрдөөн сүүрбүтэ-көһүтү ырааппыт эбит. Көмө биэрэбит диэн эрэннэрэн баран куруук тунуобат эбит. Ону үгүс түгэнгэ олобуран ахтан аһарда. Ветеринарнай управлениеҕа элбэх сүөһүлээхтэргэ туох чэпчэти олобуран ахтан аһарда. Ветеринарнай управлениеҕа элбэх сүөһүлээхтэргэ туох чэпчэти олобуран ахтан аһарда. Ветеринарнай управлениеҕа элбэх сүөһүлээхтэргэ туох чэпчэти олобуран ахтан аһарда.

П-ХОМУСТААХ. Тохсунньу ый 22 күнүгэр «Нам улууһа» МТ 2013 с. үлэтин туһунан отчуоту Матвеев С.С. салайар бөлөхө 2 Хомустаахха кэлэн оҕордо.

Муньахха 41 киһи сырытта. Степан Степанович ааспыт сыл отчуотун оҕорбут буолан биһиги ситиһиллэрин, кыһалҕаларытын бэркэ билэр, онон ыйытыыларга ылыннарыйылаахтык эппиттээтэ. Барыта 10-тан тахса ыйытыгы бэрилиннэ. Кэпсэтигэр Тарскай П.Е.: «Манна Буйунҕа бастакы осторугор түспүт сиригэр 1634 с. саха кинээстэрэ түмүт 1000 диэри боотурдар осторугу төгүрүйэн өрө турбуттара. Киһилэр халаары, өһөрөөрү буолбакка батталы, атаҕастабылы утары түмсүбүттэр. Манна аһаан саатар Мэнэ Таас туруоруохха, уолаттарга аһаан күрэх ытыахха. Тыа хаһаайыстыбатын дьарыктаныыты улуус көрдөрүүтүгэр сэмэй. Сэри кэмигэр оннооһор оҕолор, дьахталлар, кырдыаҕастар оттоон-мастаан ыһыы ыһан биллигин көрдөрүүтүгэр сүөхү үлэлээбиттэр. Билигин сөһү аһаана сылтан сыл аҕыйыы турар. Тэҥнэбил сыана диэн

ыйылынна. Ханьык баҕарар улуус олохтоохторун курдук, б-с спортивнай оонньууга бэлэмнэни боппуруоһугар үгүстүк тохтоотулар. Муньах кыттылаахтарыттан үгүстэрэ оскуолаҕа уонна оҕо саадыгар хайаан да капиталнай өрөмүөн барыан наадатын туруорустулар. Ити кирибит боппуруостарга, этиилэргэ кэлбит салайааччылар эппиттэри биэрдилэр, боротокуолга киллэрдилэр. Түмүккэ ытыгылыбыт үлэни бары биһирээтилэр.

ИСКРА. Таастаах кэнниттэн делегация Искра нэһилиэгэр үктэннэ. Муньах иннинэ кэлбит дьон социальнай объектары көрдүлэр. 30-ча киһи дахылааты бэрт сэнгээрэн чуумпугу олорон иһиттилэр. Отчуот кэнниттэн 10-ча киһи тус бэйэлэригэр, нэһилиэгэригэр, улуус дьылҕатыгар сыһыаннаах араас боппуруостары биэрдилэр, этиилэри оҕордулар. А.С. Румянцева сайын уола Мирнэйгэ уонна Бүлүүгэ баһаар умуллаларыгар үлэлээбит. Ол харчыта күн бүгүнгэ диэри төлөнө илгигин, хаһан төлөнүөбүн ыйытта. Н.Н. Ощепков дьөһөгөй сылын дьөһөгөйгө туох субсидия баарын сураста. Зоя Афанасьевна улууска биэс

оҕолоохторго 1,5 мөл. солк. хас киһи ылытын интэриэһиргээтэ. Олохтоох пенсионер Рожин И.Г. үгүс сыллар тухары кимтэн да көмө ылбатабын, аны сааһыран араас кыһаларны көрсөрүн эттэ. Дэриэбинэттэн тэйиччи олорор буолан барар-кэлэр суолун хаартибэр эбит. Быйыл ыксаан улуус депутатыгар телефонунан эрийбит. Киһитэ туох да изэҕ-дьызы суох барытын ыраастаттаран кэбиспит. Онон улуус депутатыгар, постояннай бюджетнай комитет председателигэр А.А. Федорова долгуһун туран махтана.

Нэһилиэк баһылыга П.В. Абрамов 30 миэстэлээх оҕо саадын бырайыагынын онотторон сүүрүкөтө сылдыбаларын эттэ. Онон инникитин тутуутун туруоруста. Олохтоохтор ааттарыттан салгы социальнай объектар кииннэммит котельнайга холбонуохтарынын, спорт саала тутуутун, уопсай дьыалэргэ өрөмүөн, суотабай сиэс киириитин туруоруста. Ити курдук муньах аһыгы олох сизринэн лоп-бааччы тэтимнээхтик, уурбут-туһут курдук судуругу, дьылабыайдык түмүктэннэ. Олохтоохтор улуус дьаһалтатын үлэтин биһирээтилэр.

М. ПЕТРОВА

баар, ону туттан урут үлэлэммит үлэни билигин кытта тэҥнээн көрүүххэ, оччогуна көстүү этэ ким хайдах үлэлиир», — диэн бэйэтин санаатын эттэ.

Пермякова Марфа Гаврильевна: «Билигин оскуолаларга эффективнай контракт киирэр, онно педколлектив бэлэмнээх буолуохтаахпыт. Агрооскуола буоллубут, онно тыа хаһаайыстыбатын специалистара үөрэтэллэригэр штат уонна хамнас фондата наада. Оскуолаҕа педагог, психолог уонна кылаас салайааччыларын хамнастарын үрдэтэр туһугар үлэ ытыллара эрийлэр. Оскуолабытыгар эбии спортивнай, музыкальнай оскуолалар филиаллара аһыллара буоллар бэрт буолуох этэ. Сайынгы сынһаланган повар, медик хамнаһа көрүллэрэ ирдэннэлэр. Оскуола мыраан үрдүгэр баар, онно элбэх учуутал аллараттан сылдьан үлэлииллэрэ ыарахан, онон дьыэ-уот тутталларыгар көмө эбэтэр уопсай тутуулар буоллар үлэһиттэр абырһаа этилэр», — диэн эттэ.

Неустроева Антонина Афанасьевна: «Син аһардаһа ийэ оҕолорбун, муньаһын көрөбүн. Оскуолаҕа техүлэһиппин. Нэһилиэк дьахталларын түмсүү-

түн салайабын. Дьэбин кварталнай котельнайга холбонуору ыһабын, онно холботторго 70 м турбаны бэйэн бул дириллэр, ону кыйан ылар кыабым суох, онон көмөлөһөрүтүгэр баҕарарым», — диэн көрдөстө.

Дмитриев Афанасий Кирсанович: «Бу этиллибит этиилэригэр улууска да, республикаҕа да боротокуолга киирэр, ону ыйытыахпыттын, ирдэниэхпитин сөп. Урут үлэлээбит Ильин А.И. ааспыт сылга 10-ча үлэ туоларыгар көмөлөһүүх буолан эрэннэрибит. Олор сүннүүнэн туолуулар уонна үлэлэр ытыгыла сылдыбаллар. Ол курдук, Сэргэлээх уулуссатын сырдаттылар, Сэргэлээххэ водопровод үлэлээтэ, детсад площадкатыгар буор кутулан үрдэттиллэн тимир олбуорданна, биэрэккэ киирэр суол кутулан оҕоһулунна. Аны кварталнай котел, КСК былааннаа сылдыбаллар. Нэһилиэк олохтоохторун үүтүнэн, этинэн, оҕуруот аһынан хааччыйыы биһиги бастакы соруктут буолуохтаах», — диэн этиитин түмүктээтэ. Мустубут дьон улуус МТ дьаһалтата ыһпыт үлэтин биһирээтилэр.

**П.Е. ТАРСКАЯ,
2 Хомустаах**

Улуус баһылыгынын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Ааспыт нэдиэлэҕэ улуус дьаһалтата 6 бөлөҕүнэн нэһилиэгэргэ сылдьан нэһилиэгиннэ иннигэр 2013 сыллаах отчуоту туруорда. Дьон-сэргэ ыйытыгыта, туруорсуута кыра-улахан боппуруостарга олус элбэх, ол аата дьаһалта мантан салгы үлэлииригэр үлэ сүрүн хайысхаларыгар кыһалҕалары туоратыыга, олоҕу-дьаһаҕы тупсарыыга ыйыннык оҕосторугар улахан төрүөт буолар.

Мин үс сүрүн түгэннэргэ тохтуом этэ. **Бастакытынан**, халлааммыт улахан тымнылан кыбыгынын сирдэрбит көстөн кэллилэр, ол эбэтэр дьон олорор дьэиттэн саҕалаан сүрүннээн социальнай объектарга (оскуолаларга, балыһаларга, оҕо садтарыгар) температурнай режим олус намыһах, бу уһук хоту олоробут быһытынан үлэ-хамнаска, үөрэххэ, дорубуйаҕа, чуолаан оҕолорго, охсуулаах буолара өйдөнөр. Эргэрбит дьэилэри өрөмүөннээһингэ, итинни куоттарбат инниттэн, саҕа үлэҕэ киирбит объектарбит хаачыстыбаларыгар инникитин ураты болдомто ууарбыт наада.

Кэлин сылларга кыһыммыт бу курдук хабараан тымны буолара сэрэйиллэр. Онуоха тэрилтэ салайааччылары, нэһилиэгтэр баһылыктара аһардас бюджет үбүн кэтэһэн олорбокко хайа сатаарынан бэйэ кыабынан өрөмүөннэри ыһталлара наада, оттон саҕа объектары тупсат бэдэрэтчигэ ураты хонтуроол олохтоно ирдэннэлэр. Бу аһардас технадзор комиттэн кэмигэр эрэ бэрэбиэрэктинэн муҥурдаммакка, интэриэстээх дьон быһытынан үлэһиттэр, салайааччылар, баһылыктар тус хонтурооллара наада буолсу.

Иккиннин, атын нэһилиэгтэргэ холоотоохко Модукка оҕо саада, Фрунзева кварталнай хочуолунай тутуута сыты социальнай боппуруоска кубулуйбут. Хайаларыгар даҕаны онунан сылларга тутуу төрүт ытытылыбатах, ол түмүгэр дьон-сэргэ санаага кэтэ быһытыгыт, «биһиэхэ ким да наадыбат» диэн аһаҕастык этэлэр. Онуоха «хайаан да быйыл туттарыахпыт, тута быһаарыахпыт» диэн кураанаҕы эрэннэрэр кэрэгэй буолуоҕа. Быйыл VI-с спортивнай оонньуулар ытытылалларынан бу капиталнай боппуруостары быһаарыыга үп өтүгүнэн олус ыктарылаах олоробут, ол эрэн хайа сатаарынан, онтон-мантан «кырыйан» быйыл саҕалаабыт киһи диэн баҕа санаалаахпыт.

Сүһүннэ, билигин даҕаны отчуот кэмигэр нэһилиэк, тэрилтэ да иһинэн быһаарыллар кыра боппуруостары улуус дьаһалтатынан быһааргара сатааһын эмиэ баар. Бу бэйэ кыаҕар эрэммэт буолууттан, үрүө-тараа сылдыгыттан, иждивенчскый өй-санаа өссө да тэйэ илгигитэн тутулуугаах дьон саньыбын. Маньык түгэннэри нэһилиэгтэр баһылыктара эрдэттэн былааннаан, дьону кытта сөбүлэһэн, араас федеральнай, республиканскай программаларга харса суох киирсэн быһаарыахтаахтар. Оччотугар эрэ бэйэни салайыны олоххо дьин чаччы баара көстөн кэлиэҕэ.

Александр АТЛАСОВ

АППААНЫ сэл. Саалаҕа улуус дьаһалтатын 2013 сыллаах үлэтин отчуотун истэ уонна дьүүллэһэ 70-ча киһи мустубут. Пенсионер М. Винокурова сиэнэ ыалдыбытыгар «Суһал көмө» наадыбытыгар «учаастактаагы бырааскыт ыһырааһына эрэ тийэбит» диэн хоруй ылбыт, ону даҕаны бэрт эрийнэн полиция нөһүө сибээстэспит. Онуоха 2006 сылтан нэһилиэгтэргэ участкай быраас принцибинэн үлэлиибит, киирэр ыһырыылар кинилэр нөһүө барыахтаахтар диэн хоруй кими да астынарбата. Искусство оскуолатын үлэһитэ В. Сивцева директора суох олороллорун, онуоха баһаарынайдар предписание түһэрбиттэрин, ыстарааба 150 тыһ. солк. буолуохтааҕын, дьэилэрэ тымныгытын кэпсээтэ. «Сандаара» детсад сэбиэдиссэйэ А. Оконешникова детсадтар систематын уларыттыларын үрдүнэн эмиэ тымныгытын аһынна. Амбулатория сэбиэдиссэйэ Л. Степанова үлэлиир сирдэрэ тымныгытыгар, харанатыгар болдомтонуну туһаайда.

Мантан салгы саа көнүлүн ылыны олус эрэйдээбин, ману хайдах сааһылаан дьону эрэйдээбэккэ тэрийиэххэ сөбүн туһуластылар. Оскуола директора Д. Ноговицын Кыһыл Дэриэбинэттэн оскуола оҕолорун тэрийи улахан проблема буолан эрэрин аһынна, аны авторбуостара эргэрэн капиталнай өрөмүөнгө бардаһына баһаарыанна өссө уустугуруоҕа диэтэ. Ирина Эверстова оскуола икки сменанан үлэлиир табыгана суоҕун, пристрой дуу, хайдах дуу начальнай оскуола тутулуон наадаһын бэлиэтээтэ. Фермер Захар Винокуров сүөһү аһаана аччырын төрүөтүнэн отчуот сир суоҕа, сүөһүтэ суох дьон элбэх сир «хам баттаан» олороллорун, субсидияны тыһырага бу учуоттаныахтааһын ыйда.

Нэһилиэк баһылыга Юрий Слепцов VI-с оонньууларга бэлэмнэни чэрчитинэн нэһилиэккэ 9 улууһу сыһарыттылар сатамныгыта суоҕун, бу нэһилиэк кыабын таһынан буоларын санаатта. Маны таһынан өссө культурнай-маассабай программа 700-кэ кыттылааһын көрсөбүт диэбиттэрэ хайдах да кыаллыбатын эттэ. Сонно тута бу баһаарыанна уларытан хаттаан көрөхпүт диэн хоруй бэрилиннэ.

Баһынай хаһаайыстыба баһылыга Василий Бурнашев дохотуу ылар инниттэн сиргэ үлэлиир, ЛМО-лары тэрийэр наадатын этэн туран арболит билиэтэлэри оҕорорго пилорама отходтарын илдьириттэн оҕорор былааннахтара уот кыйбатынан таах боростуйдаан турар диэн хом санаатын биллэрдэ.

Маны таһынан Илья Винокуров музейин директора В. Кутяркин, нэһилиэк баһылыга Ю. Слепцов музейга ый аайы иттигир 180 тыһ. солк. ороскуоттанарын, музей статуһа быһаарылла илгигин, бу музейи туспа юридическый сирэй оҕорор наадатын этилэр.

Ити курдук омос көрдөххө тутуу, социальнай объектарынан хааччыйы өтүгүнэн барыта орун онугар сиһпит курдук улахан нэһилиэккэ кыаллыбатах кыра-улахан түгэннэр син биир элбэхтэр. Баҕардар, олох сайдан истэҕин аайы нэһилиэгиннэ ирдэбилэ улаатар дириллэрэ манна көстөрө буолуо, биитэр күннээҕи олохпугар дьонго тоҕоостоох, табыгастаах усулуобуйа толору ситиэ өссө да ырааһын туһута буолуон сөп.

Киһи сэргии истэрэ тыл эппит дьон VI-с спортивнай оонньууларга төһө сатаарынан, хайдах табылларынан көмөлөһөр санаалаахтарынан, мантан туора турбаттарын тоһоҕолоон бэлиэтээбиттэрэ буолар. Кырдык, Аппааны селота киининэн, нэһилиэгиннэ элбэҕинэн, улуус кииниттэн чугас сытарынан 1 Хомустаах, Хамаҕатта тэҥэ бу оонньууларга тирэх буолууһа эрэ бэлэмнэни үлэдэр кэмигэр үмүрүйүөхтэрэ. Онуоха тэрийээччилэр дьон инициативатын өйөөн сөптөөх сорохуохтары эрдэттэн былааннаан, тыһыран биэрэн көмөнү толору хааччыйахтара диэн эрэннэри баҕарылар. Аппаанылар биир санаанан дьаһалта үлэтин «биһириргэ» диэн куластаатылар.

В. КАСЬЯНОВ

Ленинград блокадатын 70 сылыгар

Бу күннэргэ Ленинград куорат блокадаттан босхолоһуунун 70 сыла буолуунун Россия үрдүнэн бэлиэтиги тураллар. Ол курдук, тохсунньу 27 күнүгэр «Ленскэй нэһилиэк» муниципальной тэрилли баһылыга Новгородов А.Г. уонна баһылыгы социальной боппу-руостарга солбуйааччы Ядрихинская С.П. Нам нэһилиэгэр олорор «Ленинград оборонатын иһин» мэтээллээх, блокада кыттыылааһын,

**ЛЕНИНГРАД
БЛОКАДАТЫН
ТЫЫННААХ ТУОҺУТА**

оччолорго Ленинградтаағы А.Н. Островская аатынан театральнай институтка саха талааннаах оҕолорун сүүмүрдээбиттэригэр киирэн үөрэнэ сылдьыбыт Ядрихинская Татьяна Кондратьевнаны дьиэтигэр тийэн дыһалта аатыттан итии-истинг тыллардаах эвэрдэ суругу кытта бэлэх туттардылар уонна ирэ-хоро кэлсэтилэр. Татьяна Кондратьевна төһө да сааһа ырааттар урукку кэми ахта-саныы, кэпсии-ипсии олорор.

Семен АРГУНОВ

Ким да умнуллубат, туох да умнуллубат

**ТУЛХАДЫЙБАТ
ТУРУУЛАҤЫ**

1944 сыл олунньу 27 күнүгэр Улуу Октябрьскай Социалистическай революция бийигэ – Ленинград куорат 900 күннээх блокадаттан босхолоһмута. Онон быйыл бу сүпкэн историческай событиэ буолбута 70 сылын бэлиэтиибит.

Ленинград туһаайытынан кыргыһы Аҕа дойду Улуу сэриитин хаамытыгар политическай уонна байыаннай-стратегическай суолтатынан сүпкэннээх орооллаах буолбута. Ол курдук, фашистскай Германия үгүс байыаннай техникатын, тыыннаах күүһүн түмэр, атын стратегическай хардыларын олоххо киллэрэр кыаһын сарбыыта, күүһүн-уоһун өһүлбүтэ.

Ийэ дойду, куорат туһугар норуот, олохтоохтор бүттүүн Кыһыл Аармыйаны кытары тулхадыйбат модун санааланан, күүһү-уоһу биир сыалга түмөн улууканнаах хорсун быһыыны, тулууру көрдөрбүттэрэ. Үгүс өлүүнү-сүтүүнү көрсүбүттэрин, улахан ачыккааһыны, тонгууну-хатыны тулуйбуттарын таһынан Ленинград куорат туһугар народнай фронтта бары кыттыбыттар, үгүстэр олохторун толук уурбуттара.

Манньык сүдү событиэҕа саха норуота, бийиги чулуу дьоннорбут, буйбуттарыбыт, биир дойдулаахтарыбыт оччотооһу байыаннай кэм сиэринэн быһаччы кыттыбыттарын туһунан история чаччыларын үгүс мемориальнай кинигэлэргэ, историческай ыспыраапкаларга, Ленинград блокадатын, сэриитин кыттыылаахтарын ахтыыларыттан билэбит.

Бийиги улууспут нэһилиэк-тэриттэн түөрт уонтан тахса биир дойдулаахтарыбыт Ленинградта босхолоһун иһин кыргыһыга кыттыбыттары биллэр. Кинилэртэн күн бүгүн, хомойуох иһин, биридэрэ да суох, бары олохтон туораатылар. Кинилэр бойобуой, героическай суолларын, үлэлэрин-олохторун туһунан «Кинилэр Ленинградта

көмүскээбиттэрэ» диэн С.С. Аржаков уонна Д.И. Пухов хомуйан онорбут монографияларыгар – кинигэлэригэр балаҕа сийилии документальнай матырыйаалларга олоһуран, сырдатыттар.

Холобур, Бөгүн кинигэ Кайгородов В.И. Ленинградтаағы юридическай институтка студеныы сылдьан куорат көмүскэлигэр кыттыбыта, 1 Хомуустаахтан төрүттээх, связист Василий Охлопков, Маймаҕаттан сержант Роман Кутуков, Хатырыктан Николай Попов сирэй ахтыылары кирибигин көрөбүт.

Уруккуттан биллэрин курдук бу кинигэҕэ Блокадаҕа түбэспит театральнай институт студенын туһунан, чуолаан бийиги биир дойдулаахтарыбыт Татьяна Кондратьевна Ядрихинская куораты бөһөргөтүүгэ, госпитальга, баһаары умуруорууларга актыбынайдык кыттыбытын туһунан этиллэр. «Туолбатах ыра санаа» диэн ахтыыга Таяна Монастырева туһунан 1996 с. Нам орто оскуолатын 10-с кылааһын үөрэнээччигэ Юра Оконешиков киһини долгутар суруйуута баар.

Бу Аҕа дойду Улуу сэриитин улахан суолталаах историческай событиэга – 70 сылын сибээстээн бийиги улууспут общественноһа, эдэр ыччата үйэлэргэ өлбөөдүйбэт үтүө өйдөбүлүнэн, дириг ытыктабылынан билигин бийигини кытары баар ытыкмааны аҕа дьоммутун Татьяна Кондратьевна Ядрихинскаяны, Эльви Давыдовна Ушницкаяны кытары көрсөргө бэлэмнэнэллэр. Ытык дьоммут өссө да чэбдиктик, сэргэхтик сылдьалларыгар, этэнгэ буолалларыгар баһарабыт. Нэһилиэктергэ, тэрилтэлэргэ Ленинград фронтун бары кыттыылаахтарынын дьиэ көргөттэрэ, аймах-билэ дьонноро, улуус бары олохтоохторо эмиэ ытык дьоммут – аҕаларбыт, эһэлэрбит бойобуой суолларын, хорсун охсуһууларын, дьонун олохторун ахтан-санаан, кэриэстээн, ытыктаан ааһыабын.

**Н. БАИШЕВ,
улуус ветераннарын сэбиэтин
председателэ**

Кэрэҕэ уһуйуу

Хатырыктаағы орто оскуола алын сүһүөх кылаас учуутала СР үөрэтирин туйгуна Валентина Семеновна Дьяконова үлэлээбитэ 33 сыл буолла. Опыттаах педагог оҕолору түмэр сыалтан араас ньымалары туттар. Ол курдук, билигин үөрэтэр төрдүс кылаас сүүрбэ оҕото араас куруһуоктарга үгүкүүгэ – 12, вокалга – 7, художественнайга – 10, бисергэ – 6, тустууга – 3, шахматка – 2 үөрэнээччилэрэ дьарыктаналлар. Маны таһынан, уолаттары маннайгы кылаас доржоонноохтук ааһыга, чуолкайдык сангарарга, дьонго-сэргэҕэ холкутук тутта-хапта сылдьалларыгар үөрэппитэ, дьарыктаабыта. Бу уолаттар маанытык танган-симэнэн нэһилиэккэ ытытыллар араас таһымнаах тэрээһиннэргэ хоһоонунан монтаж ааһан бийирэммиттэрэ ыраатта. Былырынгыттан технология учуутала В.Н. Лукина ытытар «АЛТАИР» муода театрыгар араас хайысханан ситиһилээхтик дьарыктаналлар. Улахан кылаас оҕолоро сорохторо дизайннылар, иистэнэллэр, сорохтор «манекенщица» буолан муода көрдөрөллөр. Ол курдук, бу кылаас оҕолоро былырын Дьоккуускайга «Бриллиантовые нотки» фестивал конкурска муода көрдөрөн 2 степеннээх лауреат буолан Москваҕа ытытыллар «Рождественские звезды - 2014» ыңырыны туппугуттара. Кылаас салайааччыга Валентина Семеновна үс төрөппүтү Т. Михайлованы, О. Скрябинаны,

**ХАТЫРЫКТААҤЫ
ОРОҤООСПО
ӨҮЛҮСТАРА**

А. Иванованы кытта 9 кыыс, 3 уол буолан кыһынгы сынналан кэмигэр баран кэллилэр. Бу VI-с Международнай Саҕа дьыллааһы фестивал конкурска Россия араас мунуктарыттан, маны таһынан Саха сириттэн Дьоккуускайтан, Аммантан, Эдьигэнтэн, Бүлүүттэн, Тааттаттан, Хангаластан, Намтан кыттыннар. Фестивал үрдүк таһымнаахтык ытытылынна. Кырачаан оҕолорбут Москва Кремлевскай ёлкаҕа, циркэҕэ, зоопаркаҕа, театрдарга, роллердромга,

океанариумна сылдьан, элбэҕи көрөн-билэн, сөбөн-махтайан сынналаннарын сэргэхтик аҕа-аран кэллилэр.

Оҕолорбут ситиһилээхтик кыттан «За творческую инициативу, исполнительское мастерство и вклад в развитие национального и современного искусства России» 2 степеннээх лауреат буолан дипломунан, кубогунан наһараадаланылар уонна кыранысса таһыгар кыттарга ыңыры ылылар.

А. КУЛИЧКИНА, Хатырык

Күннэтэ көрөр дьоммут

Нам сахалара былыр-былыргыттан тимир уһана, бэл, Кэнкэмэ үрүгүгэр руданы хостон, уулларан туттар сэптэрин – сүгэ, быһах онгостон хаһаайстыбаларыгар киэнник тутта сылдьыбыттарын туһунан кыраайы үөрэтээччилэр булан таһаарыт чаччылар бааллар. Ол туһунан улуус хаһыатыгар киэнник сырдатыллан турар. Ол дьарыгы идэ онгостон күн бүгүнүгэр диэри иддэ кэлбит дьоннордоохтук. Биир оннук киһинэн ОДЬКХ-гар үлэлиир Бушуев Манчаары Аполлонович

МАНЧААРЫ УУС

Бушуев М.А. – ОДЬКХ-н тимирин ууһа

буолар. Кинини мин, үлэлиир сиригэр – кузницаҕар, үлэтин үгэнигэр, күнүс 12 сағана туттум. Күөрдүн уота күлүмүрдээн уот кыырпаларын тула ыһахтыгы турар эбит. Кытарбыт тимир таһааран, син балай эмит ыһаһыннаах өтүөнөн хаптаттар. Тула тыас-уус, тингийи-таһыһы...

Манчаары 2001 сыллаахха 2 №-дээх СПТУ-ну бүтэрэн, бу тэрилтэҕэ үлэли кэлбитэ. Оччолорго эдэр бэйэлээх этэ. Тракторист, суоппар идэлээбэ. Кыһыл-Дэриэбинэттэн сылдьара. Кинини таайа, улуска киэнник биллибит уус Сивцев Петр Афанасьевич – Уус Бүөтүр ыңыран аҕалыта. Бу санааҕа, сааһын тухары идэтибит идэтин эдэр ыччакка хааллара-

ары, онно уһууаары быраатын ыңырыт эбит. Сөпкө гыммыт! Ааспыт үйэ бүтүүтүгэр, 21-с үйэ сағаланнытыгар киниттэн ордук, кинини баһыйар уус бийиги улууска суоҕа. Ханна да сырыт «ПАС» бэллээх тимир оҕоһуктары сир айы көрсөбүн.

Манчаары таайын эрэлин сиргэ-буорга тэпсигэтэ. Уус бэрдэ буолан табыста. 13 сыл үлэлээн элбэххэ үөрэннэ, уопутурда. Үлэтин араас мааркалаах массыналар радиатордарын пайкалааһынтан сағалаабыта. Кыраһы характаах, салғалаабат илиилээх, бэрт

лээн, таптаабыккынан уһатан-кылгатын, быһан-отон, таптайан туту эмит онгортон таһаарарын бэйэтэ искусство. Оннук күн айыы. Олох суоҕу онгортон таһаараһын. Холобур, трактор сыарҕатын оҕороору гынаахха, сыарҕа соһор бадьыһалата, чурумчута, онно палецтара, харахалара – сыалай комплект. Барыта лислас курдук ыһаһыннаахтар, ыраахаттар, эр киһи илиитин эрэйэр оҕоһуктар. Атын да үлэлэрэ: лом, хойго, муус ылар көбө, анньыы оҕоһуута, массына туох эмэ чаһа өһүллүбүтүн көннөрүү, рессора токуруйуута – барыта күөстээх үлэттэн тахсаллар. Таайым Бүөтүр итинник-тэртэн саллыбыппар үөрэппитэ. Билигин кузницабар барыта оҕоньортон хаалбыт тэриллэр: молот, сыбаарка, күөрт тураллар. Урукку 50-60-с сыллааһылар. Оччолорго барытын бөхтөн хомуйан Бүөтүр онорбут. Билигин да үчүгэйдэр, үлэлиллэр. Хайдах көрөрү, аһынахтыгы үөрэппитэ. Ити молот «70» диэн турар. «100» уонна «50» диэннэр баар буолаллар. Онон ити «орто» күөстээх. Ити күөртүтүгэр Нерюнгри чоҕо туттулар. Коксаланар чох буолан ордук умайар. Хата, ону кэнники сылга аҕалбат буолан хааллылар. Билигин Хар-балаах чоҕун кытта булжууан туттабыт. Умайара мөлтөх.

Электроносуостар подшипниктара умайыт буоллактарына алюминий уулларан шкиф кутабыт уонна шайба эмиэ кутабыт. Быстах бириэмэҕэ ол да барар. Түүн ыксалга уонна тугу гынааххыны?

– Манчаары Аполлонович, оҕоньор, Петр Афанасьевич, бэйэтин оҕоһуктарыгар «ПАС» диэн бэйэтин фирменнэй бэлиэтин туруорар этэ, эийэхэ онуцка моһуоннаах туох эмит баар дуо?

– Баар. Көннөрү «М» диэн буукубаны туруоробун.

Кэпсэтии бүһүтүн биллэрэрдии кыһатыттан кытара кыыспыт рессораны ылан, кыстыгын үрдүгү ууран таптайытын барда.

Күөрдүн уота күөдүйдүн, уһанар тыаһын чыңыйдын! Эн үлэн наадалаах, былыргыттан билингигэ дылы киһи аймах олоһун түстээн кэлбитэ, инники да түстүөҕө.

**А. КОБЯКОВ,
пресс-киин**

– Манчаары Аполлонович, тимир ууһунан үлэлиир билигин сэдэх көстүү. Тугун сөбүлээнгин атын специаллостаах эрээри тутулан сылдьаһыңа?
– Ыйытаргын ыйгыттын эрээри, сөбүлүүбүн ээ. Тимир ил-

Бал, дьэс кэргэн тус оловун үчүгүйдик көрүнөн-истинэн олоруугу хас биридди киһи өйө-санаата, культуурата, уопсай сайдыта, доруобуйата сүрүн тирээтинэн буолаллар. Онон бэйэни тутунуу культуратыгар, доруобуйаны харыстаныыга сыһыаннаах араас сүбэни-аманы кинигэлэртэн уонна сурунааллардан, хаһыаттардан элбэби булан туһаныахха сөп.

Бу сырыыга доруобуйаны көрүнүү курдук араас өрүттээх киэн тематтан В.Н. Федорова дьонго-сэргэбэ туһалаарай диэн хомуйан 1989 сыллаахха таһаартарыт кинигэтигиттэн аһыайах сүбэни ааҕааччыларбытыгар тирээдэбин.

Билингги цивилизация саамай куһаҥан өттө гиподинамия – ситэ хамсаммат буолуу. Киһи организмэ үгүс үйэлэр усталарыгар сайдан, актыыбынайдык олорорго үөрэнэн хаалбыт эбит: сүрэх-тымыр, аһы буһарар уонна тыһынар органнар сөптөөхтүк үлэлээһиннэрэ, эт-сиин хас биридди системата, клетката этэннэ буолуулар хамсаныыттан тутулуктаах. Оттон цивилизация, соһуйуох бытыгар, хайа сатанарынан энергия кыратык ороскуоттанарыгар: киһи

га, совхозтарга сүөһүттэн эбии ыйааһыны ылаары гыннахтарына хаайан туран, мэээнэ хамсаппакка элбэхтик аһатан уоталлара. Ити мэээнэ буолбатах. Хомойуох иһин, билигин үгүс дьон наһаа аһыыр буоллулар. Тыһыынчанаан дьэс кэргэн кыра оҕолорун төһө албастара тийэринэн ыга аһатарга – оҕо айаҕар биир эмэ ньуоска миини эбии иһэрдэргэ кыһанар. Төрөппүт итинник түктэри тактиката сорох оҕолорго монус буола улаатыы буортулаах кэмэлдытин үөскэтэр. Наһаа аһыыр, остуул хотойорунан араас миннигэс, үрдүк калорийдаах бүлүүдэлэри бэлэмни сатыыр – бу биһиги кэммит биир итэбэһэ.

Уйдаахха, туох-ханлык иннинэ, сүрэх-тымыр системата ыалдыар – нуорматын таһынан ыйааһыннаах хас төрдүс киһи сүрүбэ ыалдыар. Сүрэх төһөнөн сыаланар да хаан сүүрүүтэ соччонон ыарыыр. Маньык дьонго атеросклероз ордук түргэнник тарҕанар. Сүрэххэ-тымырга эрэ куһаҥан буолбатах, уйуу тыһынар система үлэтин эмиэ мөлтөтөр (ол иһин үгүстүк сыыстаран ыалдыы, ойбостотуу тахсар), куртах аһы буһарытыгын моһуоктуур. Мантан барыты-

эх-кэрдиистээх, сөптөөх дозалаах буолуохтаах, оттон тохтоон хаала-хаала эмискэ түһүнүүлэр адьас сатамматтар – биир күн эбэтэр нэдиэлэ иһигэр доруобуйаны көннөрөн кэбиһиллбэт. Актыыбынай хамсаныыны сэргэ, сөптөөх аһылык режимин тутулуохтаах – энергия ороскуотун итиэннэ эбиллитин таба дьүөрэлиир наада. Киһи уйан барар буоллаҕына, оччоҕо аһылык калорийын аһыытылар: ону ол-бу сыанна-арыыны, углеводтары кыччатан, белоктары, битэминнэри элбэтэн ситиһиллэр. Элбэх оҕуруот астаах, фрукталаах аһылыгы аһырга, миннигэһи уонна бурдук астары аһытарга сүбэлиллэр. Холобур, күннэ творогу 250-300 г уонна 2-3 ыстакаан кефири биитэр аһыйбыт үүтү сиир ордук. Күннэ түөртэ аһахтаахпыт. Аһылык икки арда олус уһун буолбата сөп, аччыктыгы-аччыктыгы аһыыр куһаҥан.

Кылаабынайа, хамсаныынан уонна диетанан ис сүрэхтэн баҕаран, ылынан туран эмтэниллиэхтээх, ол сүнгэн туһалааҕа дакаастаммат хайыы-үйэ ыраатта, ити туһунан билбэт киһи суоҕа чэхчэ.

лар, онтон эмискэ өрө тэбиллэр. Ханас атаҕы эмиз итинник эрчийиллэр. Биридди атахха 2-5 төгүл хатыланар.

4. Уна атаҕы такыччы туттан баран илиинэн искэ сыһыары тардыллар. Ханас атаҕы үкчү итинник эрчийиллэр: эмиз 2-4 төгүл. Атахтары тус-туспа эрчийбит кэннэ, аны икки атаҕы тэгнэ тутан эмиз итинник быһылаахтык хас да төгүл искэ сыһыары тардыллар.

5-6. Умса сытыллар. Атахтары учаратынан көнөтүк тутпунан өрө көтөҕө-көтөҕө төтөрү түһэриллэр, 2-6 төгүл хатыланар. Ол кэннэ икки илиинэн кэтэхтэн тардыстан баран сис биилин өрө көтөҕүллэр уонна итинник өр соҕус сытыллар.

7. Түөрт атах буола илиинэн тайанан туруллар. Ити туран уна атаҕы искэ тийэ такытыллар, онтон кэннигэ өрө тэбиллэр. Онтон ханас атаҕынан итини хатыланар, 2-4 төгүл оҕоһулар.

8. Эмиэ аттаан туруллар уонна өттүгү кэннин диэки көтөҕүллэр, онтон урукку балаһыаньаҕа төннүллэр. Эрчилии комплекса итэннэри сытан тыһынынан түмүктэнэр.

Бу комплексы саҕалыах ин-

Саха дьоно түг былыргы үйэлэртэн сылгы кымыһын оҕостон аһылыктаммыттарын бары билэбит. Кэнниги кэмгэ ынах да үтүттэн оҕостон эмиз дэлэччи иһэ сылдыбытытара. Билигин бу идэни киэнник сайыннара улахан мэхэй суох, сорохтор арай оҕоһулар рецеби аанна билбэттэрэ мэхэйдээн сөп. Ол эрээри хаһыаттарга, арыт кинигэлэргэ даһаны кымыс оҕоһулар рецебэ хаан-түм бэчэ-эттэнээчи.

Кымыс – үт бородуукталарыттан киһи доруобуйатыгар ураты туһалаах утах. Манна эккэ-хаанга олус наадалаах «С» битэмийи үгүс. Кымыс химическэй састаабын ингэмтиэлээх веществотун ааҕы көрдөрүөн биир лиитригэр 300-380 калорий баар. Туһалаах вещество аэлбэтин быһыытынан бэрт үгүс аналлаах санаторийдарга ыарыһахтары кымыһынан эмтэһин киэнник дэлэйдэ. Маньаха сылгы кымыһынан эрэ буолбакка, ынах үтүнэн оҕоһуллубут кымыс эмиз туттулар.

Кымыһы оҕоруу бэрт бороһуой, хайа баҕаруу хаһаайка кымыһы бэлэмнээн дьэс кэргэттарин доруобуйатыгар ула-

ДОРУОБУЙАНЫ КӨРҮНҮӨХХЭ

илиитэ-атаҕа, хараҕа-кулгааҕа, оннооҕор өйө үлэлиэхтээгин мас-сыһынанан, туох эмэ технической албаһынан солбуйарга, оннук быһаччы солбуйар адас кыаллыбат түбэлтэтигэр, киһи күүһэ-уоҕа барарын хайдах эмэ гынан аһыйатар эрэ туһугар кыһанар курдук. Өйдөөн кэбиһин: комфорт туһугар хамсааһыны аһыйаты доруобуйаҕа көстөр-биллэр хоромньуну аҕалар.

Кислород – бу тыһынаах олох, ону ким барыта билэр. Үгүс ыарылар үөскүүр төрүттэрэ – эт-сиин тканыгар кислород тийбэтэ. Ити өлбөт мөңгө гаһа буолбут кислород тийиминэ сорох органнар уонна системалар тумнастаары гыналлар. Маньык быһыы уһун кэм устата аанна хамсаммат, ону таһынан уйан хаалбыт, онон мөлтөөбүт дьонго үгүс буолааччы. Дьэ, ол иһин сөбүн көрөн хамсы-имси, физкультура уонна спорт көрүнгүнэн дьарыктана сылдыы киһиэхэ тыһын суолталаах. Араас хамсаныылар организмга тахсар бары дьонуннаах процесстар, ол иһигэр веществолар атастаһыларын процеһа, сөптөөхтүк сайдан баралларын хааччыяллар, уйан ыалдыыттан сэрэтэллэр.

Ити барыта хайдах эрэ хал буолан хаалбыт этии курдук. Билингги кэмгэ физическэй культуранан, спордуан дьарыгырыны ким утарыай? Бэрт үгүс аһааннаах дьон физкультуранан, спордуан, сарсыардаангы эрчиллинэн дьарыктаналлар. Ол эрэри... чуолкай ааҕан, суоттаан таһаарылар маньыгы көрдөрөллөр: соҕотох кэнниги биир үйэбэ эрэ дьон-аймах энергетическэй балансыгар былчың күүстэрэ ылар ирээттэрэ 94%-тан 1%-на тийэ намтаата. Ити маньыктан тахсар: киһи – чуолаан биһиги кэммитигэр куорат олохтооҕо научнай-технической барбары соҕнуур олобор сөп түбэһэ сатыыр.

Ситэ хамсамматтан уйууга диэри биир эрэ хардыы. Оттон уйуу организм сүрүн системалара мөлтөөһүннэригэр тиэрдэр. Билингги биһиги – НТР үйэтин доһо – саҕа техника средстволарыгар бүгүннүү бас бэринэн, толору күүһүнэн хамсанан үлэлиир кыахпытын умнан эрэбит.

Билингги үйэ киһитэ айылҕаттан ыраах тэйдэ. Оттон айылҕа биһиги хамсанартан хаһан да босхолообот этэ. Билингги киһи олох ити төрүт туттааҕын тиэрдэ сыаналаабат, ол түмүгэр киһи улаханньык эмсэбэлээн ээр. Үгүс киһи уйуу аһыыга ылларар. Колхозтар-

тан организм үлэлиир дьобура, олоххо тулуура намтыыр, эрдэ кырдыар, эстэр-быстар, тигэһэр киһи үйэтэ кыһыыр.

ХАМСАНЫ – ЧЭБДИГЭРДЭР, ҮЙЭНИ УҔАТАР

Чэгин-чэбдик сылдыары ситиһэргэ икки суол баар – физическэй актыыбынаһы күүһүрдүү уонна аһылыгы аһыйаты. Физическэй ноҕорууска организм энергията тахсытыгын элбэтэр, хаан үлэтин, тыһыныны, ас буһуутун тупсарар, аһылааһыны, утуктаабыт курдук улугурууну, кыһан тахсан кирибэт буолууну суох оҕорор, үлэлиир дьобуруу күүһүрдэр. Физическэй ноҕорууска киһиэхэ барытыгар наада: ыарыһахтарга – ыарыыларын түргэнник аһаралларыгар, доруобай дьонго – чэгин эттэрин-сииннэрин, ньиэрбэлэрин өрүү мөлтөппөттөрүгэр.

Бу курдук мэлдьи биллэр, киһи барыта туттар «эмтэрин» сүүс төгүл санатар наада дуо: сарсыардаангы зарядканы, эмтэни гимнастикатын, сүүрүүнү, хаамыны, ууга харбааһыны, спортивнай ооньуулары, атын да хамсанылары. Ол эрэри, маньаха үс суол сэрэтиини оҕоруохха наада: дьарыктаныылары, син атын эмтэри курдук, быраас ыйан-кэрдэн, дозалаан биэриэхтээх. Физическэй ноҕорууска барыта эмиз кэмнэ-

РАДИКУЛИТЫ ГИМНАСТИКАНАН СЭРЭТИИ

Орто саастаах, үгүс дьон уонна кырдыа барбыттар баһыйар элбэхтэрэ синнигэс бииллэрэ ыалдыан эрэи көрөллөрө ханна баҕарар баар суол. Бу ыарыга сэрэтэр дьаһаллары туттуу улахан көдүүстээх. Ол дьаһаллартан биридэстэринэн физическэй эрчилииэр буоллар. Чуолаан ханьык эрчилииэр наадаларын, ыарыһаҕы көрөн баран специалист быраастар кимиэхэ туту аныыларын чопчу этэллэр. Итиннэ киһи-киһи организм уратыта, ыарытыгын характера учуоттанар. Оттон биһиги манна радикулитынан ыалдыааччыларга аналлаах итинник эрчилииэр комплекснай көрүнгүнэн биэрэбит.

1. Комплекснай эрчилииини саҕалыырга диригиник, биир тэнник үөһэ уонна аллара тыһылылар. Ити кэннигтэн көхсүнэн тиэрэ сытыллар уонна илиини, атаҕы чиркэччи тутуллар. Улуунаҕы кумуччу туттан баран бэрбээкэйи үөһэ-аллара хамсатыллар. Маньык хамсанылары 4-8 төгүл хатыланар. Салгыы эрчилииэлэри эмиз сытан эрэ оҕоһулар.

2. Төбөнү төнгөтөн сэнгийэни түөскэ сыһыарыллар уонна эмиз уруккутун курдук көннөрүллэр. 4-8 төгүл хатыланар.

3. Уна атаҕы такыччы тутул-

линэ бырааһы кытта сүбэлэһэр сөп. Туох эмэ сөп түбэспэт буоллаҕына атыһынан солбуйуохтара. Эрчилии кэмигэр хамсаныы биир тэн буолуохтаах. Хамсанар кэмгэ ыары биллиэ суохтаах. Хос хатылааһынары улам элбэтэн иһэр үчүгэй. Бастагы нэдиэлэбэ 1-2 төгүл, онтон сыһыа эбэн хас биридди эрчилииини чуолкайдык, ыксаабакка толорон иһэргэ кыһаныллыахтаах. Эрчиллэр кэмгэ тыһыны хаайар эбэтэр олус быһыллан чаастатык тыһынар табыллыбат. Барытын бэйэбэ сөп түбэһиннэрэн оҕорор ордук.

КЫМЫС – ТУҔАЛААХ УТАХ

хан туһаны аҕалыан сөп. Биһиги манна олус судургу, туох да үгүс түбүгэ суох рецептэри биэрэбит:

1 л аһыйыт үт (кефир эбэтэр суорат), 1 ыстакаан оргуйан баран сойутуллубут уу, 2-3 остолобуой ньуоска саахар, ол кэннигтэн 3-5 г доруоһа кутуллар. Аан маннай доруоһаны оргуйбут саахардаах сылаас ууга 2 чаас устата туруоран суурайыллар уонна холбуу кутуллар, оччоҕо доруоһа үчүһэйдик көөннөрүлэр. Барытын холбоон баран маарыланан сиидлэнэр, көөннөрүөхтээх иһиккэ кутуллар, мас эбэтэр мүөс ытыгынан үчүгүйдик ытыгыахха эмиз сөп уонна ыга хапахтаан чаас аһара эбэтэр 1 чаас сылаас сиргэ – дьэс температуратыгар туруорулар. Көөннөн күүгэн тахсытыгын кэннэ 12-15 температуралаах сиргэ туруорулар биитэр онкучаахха угуллар. Сөрүүн сиргэ кымыс көөннөрө бытаарар, оччоҕо туһалаах веществолар үөскүүллэр. Үчүгүйдик тыһыныт кымыһы онкучаахха эбэтэр холодильникка уура сылдан иһиэххэ сөп.

Иккис ньыма маньык: маһаһынгна атыһылар хойдубут үт 1 баанкатын ылан үс төгүл элбэх оргуйбут сөрүүн ууну кутан убаҕылар, көөннөрүү кутуллар уонна ытыгыллар. Сыата итиэннэ саахара тэн буолуохтаах. Көөннөрүүнү үт собуотуттан ылыахха сөп. Көөннөрүүтэ үтүттэн 1/3 буолуохтаах. Көөннөрүүтэ үчүгэй буоллаҕына, ситэн ээр булкадаһыкка үтү биридэ эбии кутуллар.

Кымыс атын хос сыта, туспа хос амтана суох буолара наада. Ол туһугар кымыска сыта суох үтү кутар сөп. Сыалаах үтү куппун буоллаха арыта биир чөмөх буола мунньустар уонна тыһынтан баран истэххэ амтана уларыйар, соччо үчүгэйэ суох хос амтан үөскүүр.

Билигин биһиги дойдубутугар хас биридди киһи тус бэйэтин уонна чугас дьонун доруобуйатын харыстыахтааһын туһунан боппуруос сытытык туруорулуна. Арыгы буортугун туһунан билбэт киһи суох, арай билэ сатаабаттар эрэ баар буолуохтары сөп. Араас утахтары дэлэти, ордук киһи этигар-хааныгар үчүгүйдик дьайааччылары оҕорон таһаарыы сорууга турар. Онон хас биридди ыал бэйэлэрин дьиллэригэр-уоттарыгар оннук туһалаах утахтары оҕостон иһини дэлэтиэхтэрин сөп. Онтон утахтартан саамай бастыһына, үтүөлэрэ кымыспыт буолар.

Бэлэмнээтэ И. ИВАНОВ

Доставка суши

8914-108-55-67

Нигири лосось.
1 шт 50 руб.

Хосомаки
(лосось, сл.соп, огурец, сыр)
8шт. 210 руб.

Филадельфия
(лосось, огурец, сыр)
8шт. 250 руб.

Гункан-маки
(лосось, огурец, сыр, икра лососа)
8шт. 260 руб.

Шикай-маки
(лосось, сыр)
8шт. 240 руб.

Сяка-маки
(лосось, огурец, сыр, кунжут)
8шт. 220 руб.

Футо-маки
(лосось, сл.соп, краб соп, огурец, сыр, майонез)
8шт. 260 руб.

Ура-маки
(краб, огурец, сыр, икра)
8шт. 210 руб.

Калифорния
(лосось, огурец, сыр, икра)
8шт. 270 руб.

Инь-Янь
(Лосось, огурец)
8шт. 240 руб.

Мини хосомаки
(лосось, огурец, сыр)
8шт. 130 руб.

Гурме-маки
(курица, сыр, огурец)
8шт. 240 руб.

Ролл с огурцом
6шт. 70 руб.

Ролл с лососем
6шт. 100 руб.

Ролл с крабом
6шт. 80 руб.

Ролл с чукой
6шт. 90 руб.

Лапша удон фунчеза пшеница с овощами
(курица, говядина, свинина)
220-250 руб.

Жаренный рис по тайски с креветкой, свинойной, курицей.
260 руб.

Ролл Сырный дождь
(Сливочный соус, краб, лосось, огурец)
8 шт. 320 руб.

Запеченый спайси ролл
(Лосось, краб, огурец, сыр, спайси соус)
8 шт. 300 руб.

Набор “Дегустационный”
(кальфорния, филодельфия, хосомаки, футомаки, гунканмаки, шикаймаки)
12шт. 450 руб.

Соусы:
Соевый 30 руб.
Терияки 40 руб.
Вадакан 40 руб.

Васаби 30 руб.

Имбирь 30 руб.

Набор “Дегустационный” для двоих
(кальфорния, филодельфия, хосомаки, футомаки, сякамаки, шикаймаки)
24шт. 900 руб.

Arigato

vk.com/arigato_ykt

Принимаем заявки на свадьбы, юбилеи и корпоративы

Бесплатная доставка от 500 руб

ПОЛОЖЕНИЕ фестиваля народного творчества муниципальных образований Намского улуса, посвященного Году культуры, 100-летию И.Д. Винокурова-Чагылган и VI Спортивным играм народов Республики Саха (Якутия) в Намском улусе

Улусный фестиваль самодеятельного художественного творчества организуется и проводится среди муниципальных образований, населенных пунктов и ССУЗ-ов МО «Намский улус» согласно утвержденному графику.

Цели и задачи:
Фестиваль нацелен к повышению исполнительского мастерства самодеятельных коллективов, созданию высокохудожественного репертуара, активного участия коллективов народного творчества в мероприятиях Году культуры и в рамках культурных программ VI Спортивных игр народов Республики Саха (Якутия) в Намском улусе.

Организаторы фестиваля:
Оргкомитет администрации МО «Намский улус», управление культуры и духовного развития.

Руководство организацией и проведением возлагается главам муниципальных образований, директорам ССУЗ, директорам культурных учреждений.

Участники фестиваля:
Народные и самодеятельные коллективы: танцевальные, вокальные, театральные, фольклорные коллективы и ансамбли, детские танцевальные и вокальные коллективы, ансамбли.

Условия и порядок проведения фестиваля:

Фестиваль проводится по 3 группам:

1 группа – Наслега по наибольшей численности населения
2 группа – Наслега по средней численности населения
3 группа – Наслега по меньшей численности населения

Продолжительность концертно-постановочной программы не более 1 час 30 минут.

Рекомендации к концертно-постановочной программе и последующие номинации:

- Театрализованная постановка (литературно-художественная композиция, инсценировка, постановка местного материала);
- Вокал (хор, ансамбль, квартет, трио, дуэт, соло, авторская песня);
- Хореография (народный, спортивный, эстрадный, балльный и т.д.);
- Фольклорный жанр (Олонхо, тойук, народная песня, хомус, чабырдах и т.д.);
- Инструментальное исполнение (вокально-инструментальный, баян, гитара и т.д.);
- Разговорный жанр (сценка, монолог, чтецы, эстрадная миниатюра и т.д.).

Награждения участников фестиваля:
Лучшим коллективам присваиваются звания Лауреатов 1, 2, 3 степени, звания дипломантов и номинации фестиваля.

Постановщикам, исполнителям и авторам вручаются номинации и звания Лауреатов и дипломантов.

Номинации и специальные призы:

- Лучший сценарий;
- Лучшая режиссерская работа;
- Лучшее вокальное исполнение (хор, ансамбль, соло и т.д.);

- Лучшая хореографическая постановка;
- Лучший театральный коллектив;
- Лучшее фольклорное произведение;
- Лучшие костюмы;
- Лучший автор (песня, стихи, музыка, аранжировка, посвященные спорту и родному краю);
- Лучшая звукорежиссура;
- Лучший конферансье.

Основные критерии оценки жюри:

- Сценическая культура, реквизиты, костюмы;
- Исполнительское мастерство;
- Оригинальность воплощения идеи;
- Раскрытие темы;
- Жанровое многообразие;
- Массовость.

Координаторы фестиваля:
– Управление культуры и духовного развития МО «Намский улус»

Адрес оргкомитета:
с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 101
Телефон, факс: (8-411-62) 41-5-01

РАСПОРЯЖЕНИЕ 22.01.2014 г. № 112-р с. Намцы

О проведении улусного фестиваля народного творчества муниципальных образований Намского улуса, посвященного Году культуры, 100-летию И.Д. Винокурова-Чагылган и VI Спортивным играм народов Республики Саха (Якутия) в Намском улусе

В связи с проведением 2014 г. Году культуры в России, VI Спортивных игр народов Республики Саха (Якутия) и 100-летию

УЧУУТАЛЛАР

Убаастыыр, таптыыр аҕабытын, эһэбитин, РФ уопсай үөрэхтээһинин туйгунун, СР норуот үөрэҕиритин бочуоттаах үлэһитин, Нам улуунун Ытык киһитин, өр сылларга Нам улуунун эбии үөрэхтээһинин оҕо техническэй киинин директорынан үлэлээбит **ТИМОФЕЕВ ВАСИЛИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ** «Учууталлар учууталлара» үрдүк бэлиэһинэн наҕараадаламмыккын үөрэн-көтөн туран эҕэрдэлибит!

Баҕарабыт үтүө киһибитигэр чиргэл доруобуйаны, кытаанах санааны, биһигини кытта үтүө санаа аргыстаах, күүс-көмө, өй-санаа буолан үөрэ-көтө ололорго баҕарабыт.

Олохун доҕоро, оҕолорун, күтүөттэрин, сиэнэрин

Нам улуунун «Оҕо научнай-техническэй айымньытын киинин» директорынан үлэлээбит күндү табаарыспытын, доҕорбутун **ТИМОФЕЕВ ВАСИЛИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ** өр сыллаах таһаарылыах үлэн үрдүктүк сыаналанан «Учууталлар учууталлара» ытык ааты ылыыккын итиитик-истинник эҕэрдэлибит!

Үтүө сүбэһинэн, көнө майгыгынан, сырдык санаагынан салайтаран элбэх ыччаты иитэн-үөрэтэн, кинилэр дьобурдарын сайыннаран олох кизэн суолугар үктэнэрбит өнгөлөөххүн сыаналыбыт, ытыктыбыт. Таптааллаах сиэннэргин, чугас дьонгун кытта олох үөрүүтүн үллэстэн, уһундук дьоллоохтук олоҕо диэн алгыс тылбытын этэбит.

Эҕэрдэни кытта оскуола таабы табаарыстарын

Күннэтэ биһиги туспутугар түбүгүрэр, сыратын-сылбатын, сүрээһин сылааһын биэрэн кыра бэйэбитин улаатыннарбит күн күбэй ийэбитин, эйэбэс эбэбитин, хос эбэбитин **ПОТАПОВА ПЕЛАГЕЯ НИКОЛАЕВНА** 80 сааскын туолар үтүө-мааны күнүнүн ис сүрэхтэн тахсар сахалыы сайаҕас тылынан уруй улуутун, айхал ааттаабын, эҕэрдэ эгэлгэтин аныбыт.

Биһиэхэ күн сириг көрдөрөн, үлэһит дьон, ыал онортоон, бытыгырас сиэннэргин ас минньигэһин астаан, кэһии элбэһин түгэтэн, таҕас маанытын таҕыннаран улаатыннартаатын. Эн сылаас тылыңнар бигэнэн күн бүгүн биһиги дьоллоохпут. Сүрээһин сылааһын, билиин сүмэтин биһиэхэ биэрбитин иһин махтанабыт. Күндү киһибитигэр ыарыы ыалласпатын, тумуу тумунун, чэгиэн-чэбдик буол. Бастын санаан баргара, соргулаах санаан салалла, кэрэ санаан кэскиллэнэ, ыра санаан туола туруохтун.

Оҕолорун, кийиттэрин, күтүөттэрин, сиэнэрин, хос сиэнэрин

Нам улуунун ветеринарнай управление лабораториятыгар уһун сылларга кыһамныылаахтык үлэли-хамсыыр сылдьар үлэһитигэр, үлэ ветерана, убаастыыр киһибит **ОХЛОПКОВА КЛАВДИЯ НИКОЛАЕВНА** 60 сааскын туолар олохун кэрэбэлиэ түгэнинэн, үбүлүөйүнэн итиитик-истинник эҕэрдэлибит!

Баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, чугас дьонун сылаас таптаалара, эйэбэс сыйһаннара Эйигин араҥаччылаатын, тулалыыр эйгэн сырдык, үтүө санаалаах дьонунан арыалланһын, дьоллоох буол.

Ветеринарнай управление, лаборатория коллектива

РАСПОРЯЖЕНИЕ 24.01.2014 № 122-р с. Намцы
О разрешении проезда автотранспортных средств с грузоподъемностью до 20 тонн (двадцать) через р. Лена по ледовой переправе с. Хатас – с. Намцы

На основании акта проверки толщины льда ледовой переправы по маршруту с. Хатас – с. Намцы, распоряжаюсь:

1. Разрешить проезд автотранспортных средств с массой до 20 тонн с 23 января 2014 г. через р. Лена по ледовой переправе с. Хатас – с. Намцы наименьшая толщина льда составляет 71 см., максимальная толщина льда составляет 97 см.

2. Главе МО «Хомустахский 2-й наслег» (Дмитриев А.К.), генеральному директору ООО «Быйда» (Окороков Р.Е.) установить постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.

3. Начальнику ОГАИ ММО МВД РФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.

4. Намской инспекции ГИМС ГУ МЧС России по РС(Я) (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.

5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакция газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на управляющего делами администрации Степанова Н.Н.

Глава улуса А. Атласов

«Аргыс-такси» по селу и улусу. Проезд до 24.00 – 100 руб., с 24.00 до 07.00 – 150 руб.
43-111, 43-232, 89142913221, 89841174289, 89248676068, 89644250411
Грузовые перевозки
Предъявителю купона скидка – 20 руб.

Глава улуса А. Атласов

**От 27 января 2014 года
ИЗВЕЩЕНИЕ**

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков, по адресу:

* Едейский наслег, ур. Тонг-Бас площадью 500,00 кв.м, для ведения сайылычного хозяйства (под летнюю усадьбу);

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Бурнашева, 2, корп. 1 площадью 10061,00 кв.м, под производственную базу;

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. В.П. Жирковой, 4 площадью 1965,00 кв.м, под ИЖС;

* Ленский наслег, с. Намцы, ул. Чернышевского, 80, корп. 3 площадью 389,00 кв.м, под магазин;

* Хатын-Арынский наслег, с. Аппаны, ул. И. Винокурова, 36 площадью 1200,00 кв.м, под ИЖС;

* Хомустанский 2-й наслег, ур. Муосун площадью 100000,00 кв.м, для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства;

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Директор Р.К. Колодезников

**От 27 января 2014 года
ИЗВЕЩЕНИЕ**

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков, по адресу:

КЭРИЭСТЭБИЛЭР

Сиппэтэх мин баҕа санаабын Мин сизиним оҕото ситиэҕэ Өйдүөҕэ, санааҕа эргитэн Бу кэриэс тылларбын аныырбын. Олохтор, бар дьоммор туюх эмэ Өйдөбүл хааларан бардарбын, Дьоллоохтук арахан барбар Эрэмни санаалаах хаалабын.

Таптаах кэргэним, күн күбэй ийэбит, эйэ-дэс эбэбит, хос эбэ-бит, Герой-ийэ, үлэ, тыыл, сцена ветерана, Нам улууһун Ытык киһитэ Ядрихинская Праксovia Николаевна 84 сааһыгар орто дойдуттан барбыта олунньу ый 3 күнүгэр 40 хонугун туолар.

Биһиги күндү ийэбит 1929 сыллаахха сэттинни 19 күнүгэр Нам улууһун Көбөкөн нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Ийэтэ эрдэ өлөн, ийэ истин-сылаас тапталын билбэккэ соҕотох аҕада иитиллбитэ. Сэрии ыар сылларын, аҕата Булуһа, тыыл фронтунгар балыктааһынна ыңырыллан барар. 13-тээх кыысчаан, төһө да үөрэниэн баҕарар, оскуолатын тохтотон, улахан дьону кытта тэнгэ холкуос ыарахан үлэтигэр эриллбитэ, ачыктааһыны, тонгуну-хатыны, эрэйи эт хаанынан билбитэ.

1951 с. оловун аргыһын Ядрихинский Гаврил Кондратьевичтың ыал буолан, 12 оҕону төрөтөн, үөрэхтээн, атахтарыгар туруоран, сиэннэрин, хос сиэннэрин буюбөйдөөн, иитэн-такайан, 62 сыл устата олох араас кыһалҕатын, үөрүүтүн тэнгэ үллэстэн, сирдээҕи оловун түмүктээтэ.

Ийэбит түүннэри-күнүстэри түбүгүрбүт сыралаах үлэтэ сыналанан Саха сирин «Кыһыл көмүс дьиз кэргэттэрэ» кинигэҕэ киирбитэ, Россия Президенин Медведев Д.А. аатыттан «Дьиз кэргэнгэ таптал уонна бэри-ниилээх буолуу» мэтээлинэн наҕараадаламмыта. Биһиги ийэбит дьин-чахчы үлэһит киһи буоларын наҕараадалара да

* Бетюнский наслег, ур. Кула площадью 105000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Кула площадью 89000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Кула площадью 479000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Кула площадью 46000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Кула площадью 116000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Кула площадью 409000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Эбэ площадью 359000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Эбэ площадью 45000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Эбэ площадью 111000,00 кв.м., для размещения объектов сельско-

хозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий;

* Бетюнский наслег, ур. Эбэ площадью 32000,00 кв.м., для размещения объектов сельскохозяйственного назначения и сельскохозяйственных угодий.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Директор Р.К. Колодезников

**Магазин «УНИВЕР»
предлагает:**

Мука 60, 25, 10 кг – от 27 р./кг
Сахар 25 кг – 40 р./кг
Санни голд – 65 р./1 л
Окорочка – 100 р./кг
Караси кобьайские – 120р./кг
Новое поступление линолеума, межкомнатных дверей.

Бесплатная доставка (от 1500 руб.) с. Намцы, Аппаны, Хамагатта, Никольцы.

Остальные села по договоренности.

Конт. тел. 89627350299, 89644242533 (звонить до 19.00 ч.)

Учебный центр «Ратник» (г. Якутск) проводит 5-6 февраля в с. Намцы выездное обучение с выдачей свидетельства для получения разрешения на приобретение, ношение и хранение огнестрельного оружия.

Стоимость обучения: 5000 руб. при себе иметь паспорт, фото 3х4 – 1 шт.

Место проведения: с. Намцы, ул. И. Винокурова, 15, здание ДОСААФ.

Тел. 89142701902

Биир баар суох кыра соҕотох тапталлаах кыһым, оҕобут, балтыбыт, сизммит Диана соһумардык бу күн сириттэн барбыта номнуо 3 сыл буола оуста.

Диана 2007 с. муус устар 15 күнүгэр күн сирин көрбүтэ. Бу кырачаан киһибит баара суоҕа 3 эрэ сыл күн сырдыгын көрөн аастара, саньыра сүрдээх да ыарахан. Дианабыт барахсан олус элэккэй, мэлдьи үөрэ-көтө сылдьара. Уруһуйдурун, үңкүүлүүрүн сөбүлүүрэ.

Оҕо сааһа Маймаҕа детсадыгар ааһан испитэ... Сарсыарда детсадыгар кэлэригэр табаарыстарын сүрдээҥин ахтан, үөрө-көтө сыгыһахтаһан, сып-сап туттан группатыгар киирэн хаалара. Диана кыра да буоллар сүрдээх аһынгыс этэ. Детсадка биир эмэ оҕо ытаата да, сүүрэн тиийэн имэрийэн-томоруян, сыллаан уоскутан кэбиһэр этэ. «Ийэбэр бэлэх» диэн хоһоону ааҕан, уоһун чорботон, илиитин сүрүбэр тутан турара бу баарга дылы...

Ханна да сырыттар оҕотуттан, эдэригэр, кырдыаһыттан толлон турбакка тэбис-тэнгэ кэпсэтэн-ишсэтэн, оннооҕор хайбаан соһутар буолара. Ол аата кини кэрэни, үчүгэи кыра эрдэбиттэн араарар буолан иһэн бу сиртэн бараахтааҕа, ол наһаа да хомолтолоох.

Күн курдук күндү оҕобутун сүрэхпитигэр мэлдьи илдэ ахта-саньы сылдьыахпыт. Быдан дьылларга ырастыы.

Барахан күннэрибитигэр морально-материально көмөлөспүт бар дьоммутугар улахан махталбытын тирээдэбит. Кинилэр дьиз кэргэттиригэр доруобуйаны, дьолу баҕарабыт.

Ийэтэ, убайа, эһэтэ, эдьийдэрэ, убайдара уонна сөбүлүүрү өспитателэ Татьяна Дмитриевна Колесова.

**ООО «ВИКАРТ»
Немогонский хлебозавод**

С связи с расширением на постоянную работу требуются Пекари, Кондитеры, Разнорабочие, Водители, Грузчики, Авто слесари.

От вас: Ответственность, умение работать в команде, энергичность, желание, можно без опыта работы, возраст от 23 до 38. При себе иметь санкнижку.

От нас: Достойная заработная плата, соц. пакет.

**Обращаться по тел:
89142941877 89142665000**

ИНФОРМАЦИЯ

За 2013 год исполнение бюджета МО «Фрунзенский наслег» составило:

– по доходам – 8 823 938,05 руб., что составляет 98,4% от плана по доходам 2013 г.

– по расходам – 8 970 034,25 руб.

Численность муниципальных служащих на 01 января 2014 г. составляет 3 человека, расходы на их денежное содержание – 2 786 500,00 руб.

Численность работников муниципальных учреждений на 01 января 2014 г. составляет 3 человека, расходы на их денежное содержание – 869 100,00 руб.

Требуется продавец в продуктовый магазин, зарплата сдельная от 20,0 тыс. руб., соц. пакет, **сан. книжка обязательна.**
Обр. по тел. 89681511140, 89141076046

Приглашаем посетить магазин комнатных цветов в торговом центре «Любава», 2-й этаж. У нас вы найдете большой ассортимент цветущих и декоративных растений. Подарите дому уют.
Тел. 89141072123, 89241709597

Квалифицированный ремонт телевизоров (ЖК, плазма, кинескоп), мониторов ПК, спутниковых ресиверов, телевизионных приставок DVB-T2, ноутбук, планшетов, аудиотехники.

Обращаться по адресу: ИП «Емельянов П.Г.», с. Намцы, ул. Мира, 14, тел. 42-2-44, 8914-225-74-24

Тохсунньу 31 күнүгэр Нам сэлэниһэтигэр А.Ф. Шестаков аатынан СК буолары турар 6-с Спортивной ооннууларга предпринимателлэр кытылар, түмэр сыаллаах-соруктаах «Бизнес-форум» буолуоҕа. Манна «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, улуус баһылыгын I солбуйааччы, предпринимателэр бырааптары уонна интэриэстэрин көмүскүүр Координационная сэбиэт председателэ А.Я. Яковлев, «Ленский нэһилик» МТ баһылыга А.Г. Новгородов, Роспотребнадзор салайаачыта Л.И. Ильина, СР предпринимательства уонна туризмга Министрствотын бэрэстэбиитэллэрэ кыттыһыны ылыахтара.

Бизнес-форум 3 хайысханан барыаҕа: «Общественное питание», «Размещение и благоустройство», «Досуг и развлечения». Нэһиликтэр предпринимателлэрэ, оонньуу кэмигэр өнө оҕоруутугар кыттыһан баҕалаах (аһылык, гостиница) чааһынай дьон кэлэн кыттыһыны ыларгытыгар.

Билсэр тел. 41-803, 89248737751.

**КҮН КИИТЭ КӨМУСКЭС,
АЙЫ КИИТЭ АҢЫНЫГАС**

Утүө санаалаах Намым улууһун олохтоохторо! Биһиги уолбут бу сайын олоһонон, эмтэнэ барарыгар көмө-харчы көрдүүбүт. Көмөлөһүөн баалаахтарга сэт нүөмэрин биэрэбит.

Счет
42307810676190008227/48
Россия Сбербаанын филиала № 8603

**Сот. тел. 89676249685
Федоров Иван Денисович**

Ремонт и настройка ПК и ноутбуков, а также прошивка мобильных устройств (телефоны, планшеты и т.д.). Выезд.
Тел. 89142623076

Деньги Легко и Быстро!

От 2000 до 15000 руб. по двум документам. Теперь работаем и по воскресеньям.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Ленина, 12/2, ТЦ «Электра-Продукты», 2-й этаж, тел. 89142723633. Режим работы: с 10.00 до 18.00, сб.-вс.: с 10.00 до 15.00 ч.

<p>Күндү тапталлаах эдьийбит ПАВЛУЦКАЯ Варвара Семеновна ыарахан ыарыттан бу олохтон букатыннаахтык барбытын аймактарбытыгар, билэр дьонугар, биргэ үөрэммит, үлээбит үлээнээхтиригэр диринг кутурбаамытын тирээдэбит.</p> <p>Биргэ төрөөбүт балта Октябрина Семеновна, күтүгэти Михаил Петрович, балтылары Ольга, Муся, Саргы, Аня</p>	<p>Таптыр кыыспыт, эдьийбит, балтыбыт СОКОЛЬНИКОВА Мария Николаевна ыарахан ыарыттан күн сириттэн туораабытынан ийэтигэр, быраатыгар, кэргэнигэр, кыһыгар, дьуөгэлэригэр, биргэ үөрэммит табаарыстарыгар диринг кутурбаамытын тирээдэбит.</p> <p>Аймахтара Ядревтар, Кондратьевтар</p>
<p>Күндүтүк саньыр эдьийбит, балтыбыт ПАВЛУЦКАЯ Варвара Семеновна ыарахан ыарыттан күн сириттэн туораабытынан балтыгар Октябрина Семеновна, күтүгүгэр Михаил Петровичка, балтыларыгар, аймактарыгар диринг кутурбаамытын тирээдэбит.</p> <p>Румянцова В.И., Румянцова М.И., Захарова В.И., Степанова А.И.</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование нашему другу Ядреву Николаю Николаевичу в связи с преждевременной кончиной горячо любимой сестры, проживающей в г. Якутске СОКОЛЬНИКОВОЙ Марии Николаевны.</p> <p>Скорбим вместе с Вами.</p> <p>Друзья</p>
<p>Күндү балтыбытыгар Октябрина Семеновна, күтүгүгүгэр Михаил Петровичка Борисовтарга, кинилэр оҕолоругар таптыр эдьийдэрэ ПАВЛУЦКАЯ Варвара Семеновна уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытыгар диринг кутурбаамытын биллэрэбит.</p> <p>Убайдарыг, саҕастарыг Румянцевтар, кинилэр оҕолоро</p>	<p>Биргэ үөрэммит дьуөгэбит СОКОЛЬНИКОВА (ЯДРЕВА) Мария Николаевна биһиги кээкэбиттэн эмискэ туораабытыгар кини кэргэнигэр, кыһыгар уонна аймактарыгар диринг кутурбаамытын тирээдэбит.</p> <p>Нам орто оскуолатын 90 сыллаагы выпуск</p>
<p>Межрайонная инспекция № 5 по РС(Я) выражает глубокое соболезнование родным и близким в связи с кончиной после тяжелой болезни ПАВЛУЦКОЙ Варвары Семеновны.</p> <p>Работники Намской налоговой инспекции</p>	<p>Истинг доборбор Ядрев Николаяга таптыр эдьийэ ЯДРЕВА Мария Николаевна өлбүтүнэн диринг кутурбаамытын тирээдэбин.</p> <p>Захаров Евгений</p>
<p>Оскуолаҕа биргэ үөрэммит табаарыспыт, дьуөгэбит ПАВЛУЦКАЯ Варвара Семеновна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан балтыгар Октябрина Семеновна, кини дьиз кэргэнигэр, чугас аймактарыгар диринг кутурбаамытын тирээдэбит.</p> <p>Көбөкөн орто оскуолатын 80-с сыллаах ыпуһа</p>	<p>Убаастыр саҕаспыттар Татьяна Петровна, кыргыттарыгар Анисия, Зинаида, Лия, Биргэ төрөөбүтүгэр Николай Тимофеевичка, кини дьиз кэргэнигэр, балтыгар Оксана, кини дьиз кэргэнигэр тапталлаах кэргэнэ, абалара, РФ үөрэтиринтин туйгуна, Саха республикатын үөрэтиринтин үтүөлээх үлэһитэ, 2 Хомуустах оскуолатын уугутала ОЛЕСОВ Тимофей Тимофеевич уһун, ыарахан ыары кэннигэн өлбүтүнэн диринг кутурбаамытын тирээдэбит.</p> <p>Намтан Мальцева Т.И., Кириллина А.И., Хамабаттатан Семенова С.И. дьиз кэргэттэрэ</p>

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбууааччы — **41496**, суругу тиһии, хаһыаты тангы — **41332**, бухгалтерия — **41141**, факс — **41141, 41496**.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216**.

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киирбит суруктар төнөрүллүбөттөр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талыһына, таһылыһына уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лист **Көгүдү сыананан атыһыланар Индекса — 54889.** Тираһа — 1958 Бэчээккэ илии баттаньтыын графига — 12:00 ч. 28.01.2014 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 28.01.2014 с.